

Κατά τη διάρκεια μιας από τις πολυάριθμες συζητήσεις που έσπευσαν να οργανώσουν οι τηλεοπτικοί σταθμοί στις 16 Μαΐου του 2000, με αφορμή το επίκαιρο μιντιακό πυροτέχνημα των νέων δελτίων ταυτότητας, γνωστός θρησκευόμενος βουλευτής της συμπολίτευσης, εξανιστάμενος για τα καινά δαιμόνια που εισάγει η αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων, δήλωνε από το παράθυρό του με έμφαση ότι «170 χρόνια τώρα αναγράφεται το θρήσκευμα στις ταυτότητες». «Και 570 χρόνια να αναγράφεται, κακώς αναγράφεται» του αντέτεινε ο φιλελεύθερος συνομιλητής του, επικεφαλής κόμματος συνεργαζόμενου με την αξιωματική αντιπολίτευση, για να λογοφέρει στη συνέχεια και με μητροπολίτη ο οποίος υπερασπιζόταν από το δικό του παράθυρο την παράδοση του ελληνικού λαού, που «ανέκαθεν» επιθυμούσε να δηλώνει το θρήσκευμά του στον αστυνομικό διοικητή της περιφέρειάς του.

Δυστυχώς για άλλη μια φορά οι εμφανιζόμενοι ως επαΐοντες πολιτικοί και πνευματικοί ηγέτες μας, συλλαμβάνονται ανεπαρκώς ενημερωμένοι για αντικείμενα επί των οποίων θέλουν να έχουν άποψη και τα οποία υποτίθεται συνεπώς

Γράφει ο
**ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΚΑΛΛΙΒΡΕΤΑΚΗΣ**

ότι όφειλαν να γνωρίζουν σε βάθος. Η πραγματικότητα είναι ότι η αναγραφή του θρησκειώματος, αλλά και τα ίδια τα δελτία ταυτότητας καθαυτά, είναι ένας σχεπικά πρόσφατος νεωτερισμός. Πράγματι, επί εκατό χρόνια οι πολίτες του ελληνικού κράτους δεν έφεραν δελτίο ταυτότητας. Ειδικά δελτία ταυτότητας έφεραν μόνον οι αξιωματικοί από το 1911 (βασιλικό διάταγμα 26.2.1911), οι αλλοδαποί από το 1929 (Νόμοι 4310/29 και 5405/32) και οι αστυνομικοί από το 1931 (Νόμος 4971/31).

Επί δικτατορίας Μεταξά αποφασίστηκε για πρώτη φορά η έκδοση δελτίων ταυτότητας για το σύνολο του πληθυσμού, στα οποία αναγράφονταν ονοματεπώνυμο, τα ονόματα πατρός και συζύγου, ο τόπος και το έτος γέννησης, το επάγγελμα, ο τόπος διαμονής και δείγμα υπογραφής, όχι όμως το θρήσκευμα. Η διαδικασία απόκτησης των δελτίων αυτών δεν ολοκληρώθηκε λόγω του επεληθόντος πολέμου. Επακολούθησε η κατοχή, και το 1945 η μεταδεκεμβριανή κυβέρνηση προχώρησε στην έκδοση του Αναγκαστικού Νόμου 87/45 «περί υποχρεωτικού εφοδιασμού διά δελτίων ταυτότητας». Με το νόμο αυτό καθιερώθηκε ουσιαστικά για πρώτη φορά η γενική υποχρέωση πάντων των Ελλήνων από ηλικίας 14 ετών, ανδρών και γυναικών, να φέρουν δελτίο ταυτότητας εκδιδόμενο από τις αστυνομικές αρχές και προσδιοριστικαν ποινές για τη μη συμμόρφωσή τους με αυτή την υποχρέωση. Με τον ίδιο νόμο προστέθηκαν στα προαναφερόμενα ήδη στοιχεία που θα περιλάμβαναν αυτά τα δελτία ταυτότητας, η υπηκοότητα και το θρήσκευμα. Τα δελτία αυτά ήταν απλά δίπτυχα έντυπα, με τη φωτογραφία του κατόχου και σφραγισμένα από την αστυνομική αρχή.

Δελτίο ταυτότητας της 26ης Φεβρουαρίου 1941, στο οποίο δεν αναγράφονταν ακόμη η υπηκοότητα και το θρήσκευμα

Δελτίο ταυτότητας της 31ης Αυγούστου 1945, στο οποίο σημειώνονται για πρώτη φορά η υπηκοότητα και το θρήσκευμα

Δεκατέσσερα χρόνια αργότερα, με απόφαση του υπουργού Εσωτερικών το 1959 (4897/26.3.1. /20.6.11.7.59), χωρίς την έκδοση νόμου, προσδιορίστηκε ο νέος τύπος πλαστικοποιημένης ταυτότητας που όλοι γνωρίζουμε, στην οποία προστέθηκε για πρώτη φορά και το δακτυλικό αποτύπωμα.

Είναι προφανές λοιπόν ότι η αναγραφή του θρησκειώματος στο δελτίο ταυτότητας δεν αποτελεί ένα γενικώς και αορίστως στοιχείο του παρελθόντος το οποίο οι μεν εκ πεποιθήσεως εκσυγχρονιστές καταπολεμούν ως παλααιομοδίτικο και αναχρονιστικό, οι δε παντός χρώματος συντηρητικοί υπερασπίζονται ως ιερή παράδοση του ελληνικού λαού. Αποτελεί ένα πρόσφατο σχεπικά φαινόμενο, μόλις 55 ετών, απολύτως προσδιορισμένο ιστορικά, που εμφανίστηκε και ανδρώθηκε μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο του μεταδεκεμβριανού και μετεμφυλιακού εξουσιαστικού πλέγματος, με συγκεκριμένες κοινωνικές και πολιτικές στοχεύσεις. Η συζήτηση για

Τα τελευταία κατάλοιπα του εμφυλίου πολέμου στα αστυνομικά δελτία ταυτότητας

τη διατήρηση ή μη αυτού του στοιχείου στα νέα δελτία ταυτότητας δεν μπορεί, συνεπώς, να διεξάγεται ερήμην αυτών των δεδομένων, ούτε οι υπερασπιστές ή πολέμοί του μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή τη συζήτηση αποφεύγοντας να τοποθετηθούν για τις συνθήκες που το γέννησαν και το συντήρησαν.

Ο Λεωνίδας Καλλιβερέτακης είναι ιστορικός, ερευνητής στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Το θρήσκευμα και η υπηκοότητα